
Pedagogisk analyse i veiledning

Pedagogisk analyse

- ⑩ En modell for analyse og tiltaksutvikling utviklet ut fra forsknings- basert kunnskap.
- ⑩ Ansatte i barnehager tar utgangspunkt i utfordringer i hverdagen
- ⑩ Brukes gjennom samarbeid mellom grupper av personalet
- ⑩ Personalet velger selv strategier og tiltak og gjennomfører dette i praksis.
- ⑩ Tidligere arbeid er sentralt (relasjoner, ledelse, dokumentasjon, resultater og vurdering)

Læring og utvikling foregår i interaksjon med omgivelsene

- ⑩ Dette er alltid en rekke faktorer i læringsmiljøet og pedagogisk praksis som sammen har innflytelse på barn og unge sin læring og utvikling.
- ⑩ Det er godt dokumentert at dårlig språklig, sosial og faglig utvikling ikke kan alene knyttes til individuelle vansker eller dårlige hjemmeforhold.
- ⑩ Læring hos barn og unge er et resultat av den interaksjon de har med sine omgivelser og dermed kvaliteten på omgivelsene.

Nordahl, T. (2018)

Ulike perspektiv:

- **Lineær årsakssammenhenger:** En tenker årsak-virkning-tiltak.

Handlingene blir forklart ut fra årsaker i individet (egenskaper, vansker, skader) og søkelyset rettes dermed vekk fra omgivelsene.

- **Systemteoretisk perspektiv:** Flytter oppmerksomheten fra individ til system

Baserer seg på en grundig analyse av eget miljø og praksis

Pedagogisk analyse:

- En **systematisk måte å arbeide med utfordringer**:

En utfordring- noe personalet ønsker å lykkes bedre med i forhold til barnegruppen eller enkeltbarn. Personalet velger selv utfordring (må være noe som gjentar seg).

- Modellen har to faser, en **analysefase og en tiltaksfase**.

(Plischewski, H., Støen, J. og Tinnesand, T. (2013). LP-modellen for de minste.)

Hvilke utfordringer kan personalet møte?

Mye bråk og uro. Barna hører ikke på personalet.

Mette viser utagerende atferd i garderoben.

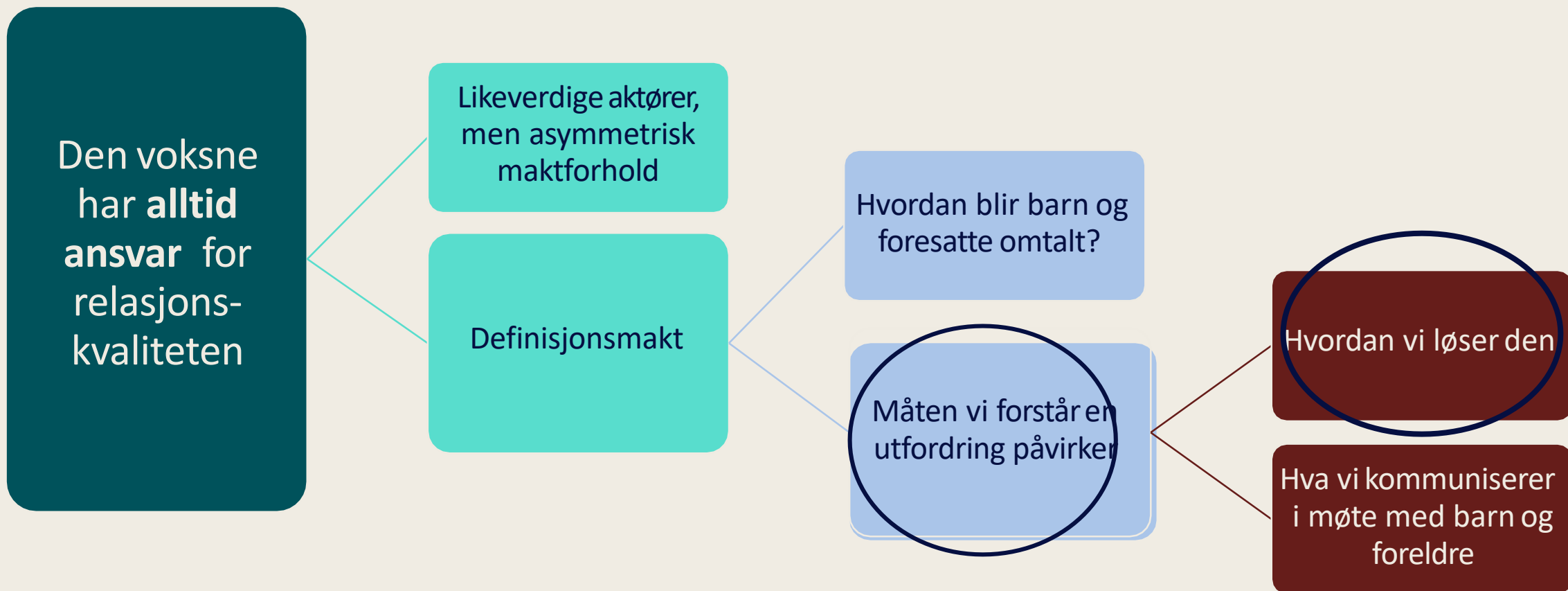
Per leker lite med andre barn

Flere gutter har atferdsvansker

Anton vil ikke gå i barnehagen

Lise blir utsatt for mobbeatferd

Hvem kan løse utfordringene?

Ulike kunnskapstyper

- Erfaringsbasert kunnskap
  - Den erfaringsbaserte kunnskapen vil i hovedsak være subjektiv ved at det er den enkelte læreres/ansattes private erfaringer og oppfatninger som ligger til grunn.
- Brukerbasert kunnskap
  - Brukerbasert kunnskap er kunnskap som er knyttet til de erfaringer foreldre og barn og unge har fra de pedagogiske institusjonene.
- Forskningsbasert kunnskap
  - Dette er generalisert kunnskap som er utviklet gjennom forskningsbaserte utviklingsprosjekt og evalueringer.

(Nordahl, T., 2018)

Interaksjonskvalitet (CLASS)

Emosjonell støtte

Positivt klima

Voksensensitivitet

Anerkjennelse av barnets livsverden

Organisering

Atferdsledelse

Produktivitet

Negativt klima

Læringsstøtte i skole

Undervisningsformat

Innholdsforståelse

Analyse og undersøkelse

Tilbakemeldingskvalitet

Undervisningsdialog

Engasjement

Emosjonell støtte

Kjennetegn

Positivt klima:

- Fysisk nærhet
- Latter, smil, sosial prat
- Høflig språk
- Uttrykker mestringstro

Lærersensivitet:

- Sensitivitet for barns sosiale og emosjonelle behov.

Anerkjennelse av barnets livsverden:

- Interesse, motivasjon og synspunkt.
- Sammenheng med barnas hverdag

■ Voksenferdigheter

- Blikk-kontakt
- Viser engasjement
- Bruker humor
- *Gir oppmerksomhet til alle*
- Sjekker innom regelmessig
- Kroppsspråk i takt med tale
- Synliggjør relevans i fagstoff
- Bevisst egne ømme punkter
- Bruker navn
- *Roser, oppmuntrer, støtter*
- Lytter

Organisering

Kjennetegn:

Atferdshåndtering:

- Proaktiv ledelse av atferd
- Regler og rutiner er godt kjent
- Tydelige forventninger

Produktivitet:

- God utnyttelse av tid
- Tydelig start og slutt
- Organiserte overganger

Undervisningsformat: (bhg.)

- Aktivisering av barna
- Varierte aktiviteter/undervisning

Voksenferdigheter

- Er til stede når økten starter
- Etablerer tydelige rutiner for øktene (fast mal for start, overganger og slutt)
- Har alt materiell tilgjengelig
- Gir tydelige og korte *beskjeder*
- *Korrigerer atferd med liten affekt* (regulerer egne emosjoner)

Læringsstøtte

▪ Kjennetegn:

Begrepsutvikling/Innholdsforståelse:

- Undervisning som fokuserer på forståelse - versus memorering av fakta
- Høy, faglig aktivitet

Tilbakemelding/tilbakemelding av høy kvalitet:

- Spesifikk tilbakemelding om innholdet og prosessen.
- Presis, målrettet og innen rimelig tid.

Språkmodellering/undervisningsdialog:

- Dialog mellom lærere og barn

Undervisningsformat: (skolen)

- Aktivisering av barna
- Varierte undervisningsmetoder

Analyse og utforskning:

- Utfordrende problemstillinger

Voksenferdigheter

- Gir oppgaver uten fasit
- Stiller åpne spørsmål
- Utfordrer barna til å sette ord på tanker og resonnementer
- Modellerer tenkning
- Bygger på elevinitiativ
- Lar barna få tid til å tenke
- Omformulerer og understøtter barnas innspill
- Praktiserer vurdering *for* læring

Innhenting av data/informasjon

- Observasjon
- Dokumentasjon
- Samtale med elever/barn og/eller foreldre

To nødvendige typer av data

Informasjon om barn utvikling i
bred forstand.

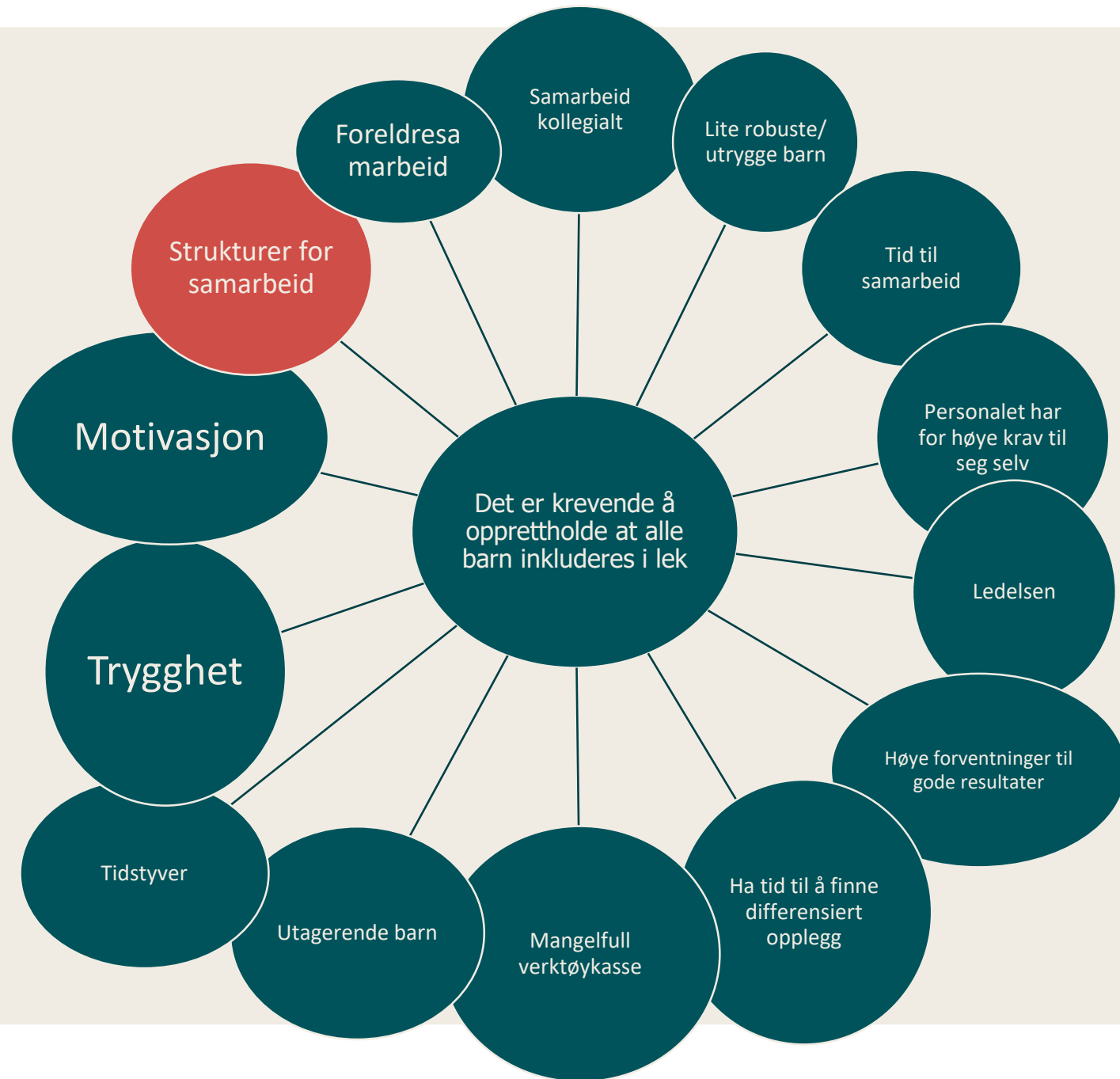

Informasjon om pedagogisk praksis og læringsmiljøet i
barnehagen.

Opprettholdende faktorer som ofte fremtrer:

- Dårlig relasjon mellom barn og ansatt
- Lite vektlegging av mestring og oppmuntring
- Lite inkluderende miljøer

- Lite struktur og mange aktivitetsskifter
- Liten grad av proaktiv ledelse
- Uklare regler og mye negative konsekvenser
- Manglende tilpasset opplæring
- Lite vektlegging av sosial-emosjonell kompetanse
- Konflikter mellom barna

- Manglende samarbeid mellom hjem og skole

Hvorfor benytte denne modellen?

- Alle barn lærer med rett hjelp og støtte
- Kan benyttes til ulike utfordringer i barnehagen, for eksempel mobbing/krenkelser- lite inkluderende læringsmiljø.
  - Åpner for refleksjon over egen praksis
  - Åpner opp for nye perspektiv på gamle/kjente utfordringer
- Utvikler en delings- og en kollektiv samarbeidskultur

Tiltak

Opprettholdende faktor	Tiltak	Forskningmessig grunnlag
Strukturer for samarbeid	Sette av tid på møter til analyse av prosesser	Fixen et al.

Ulike perspektiver i synes på barns atferd

- Kontekstuelt perspektiv med fokus på læringsmiljøet og pedagogiske aktiviteter
- Aktørperspektiv med fokus på barn sine virkelighetsoppfatninger og mestringsstrategier. Aktør i eget liv
- Individperspektiv med fokus på barn og unge sine forutsetninger, hjemmeforhold, skader og vansker

Steg i modellen

1. Problemformulering

- Det skal munne ut i en konkret, avgrensa, skriftlig problemstilling med fokus på handlinger
  - Årsaken til utfordringen/problemet er ukjent
  - Noe en har mulighet til å endre
  - Målbart
  - En beskrivende setning – unngå spørsmål

Eks: Marit har stygg språkbruk og slår andre barn.

De voksne får ikke med seg skjult mobbing i utetida.

2. Målformulering

- Saman skal en formulere et godt mål:
  - Angir retning for arbeidet- holder fokus på utfordringa
  - Er målbart-kan evalueres
  - Oppnåelig på relativt kort sikt- realistisk (hva er godt nok?)
  - Gjør det mulig å lykkes - må være innenfor de rammene vi har
  - Hvordan ser det ut når utfordringen er forbedret
  - Unngå negative målformuleringar

Eks:

Marit er fornøyd og trives i barnehagen.

De voksne deltar i barnas lek i utetida.

3. Henting av informasjon

- Viktig å undersøke hvordan det ser ut fra andre sitt perspektiv – barnet (aktørperspektivet), foreldre eller kollegaer:

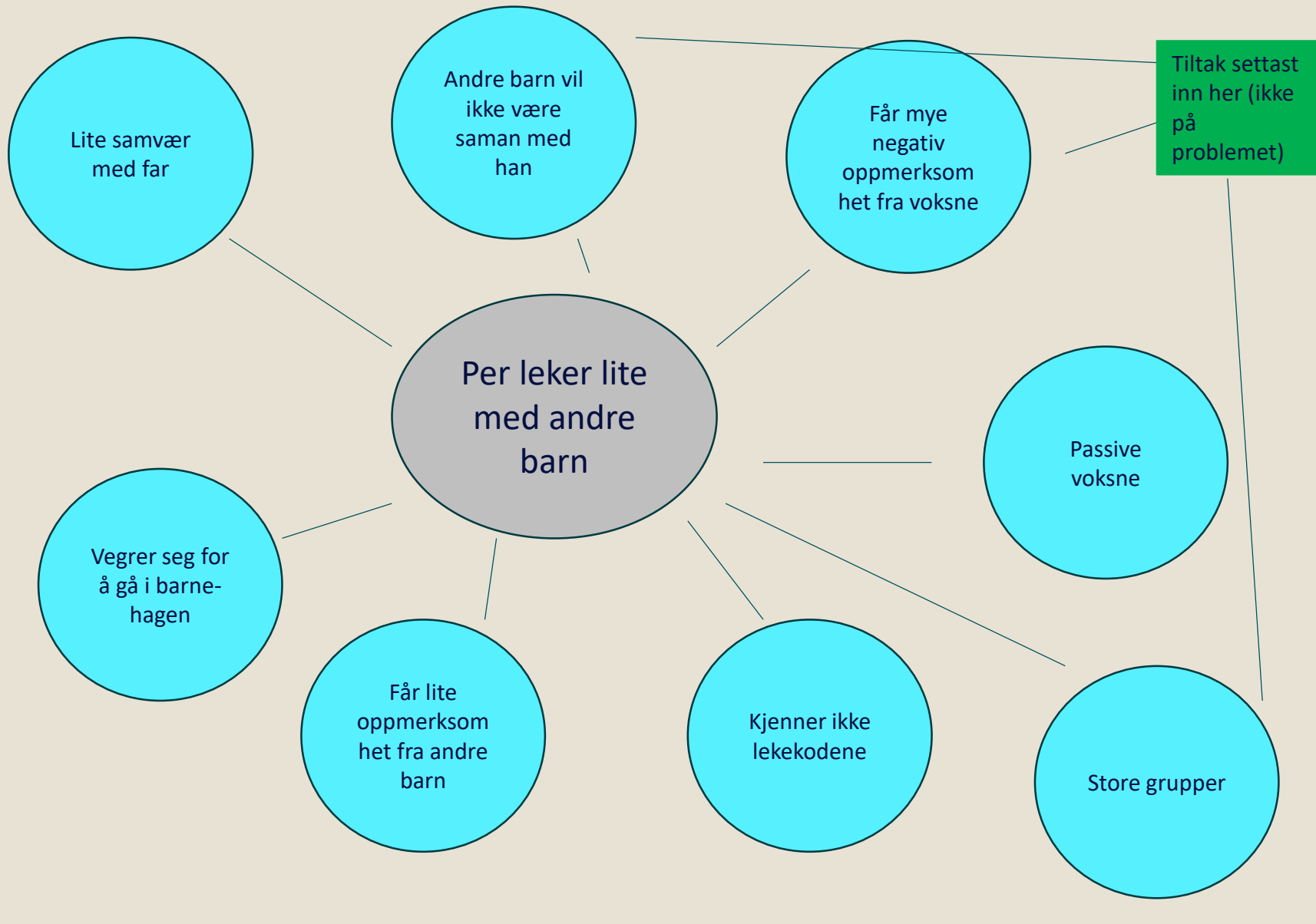
Kan gjøres ved observasjon og samtalar med barn og foreldre

- Faglitteratur
- Kartlegging/ undersøkinger

4. Analyse av opprettholdende faktorer

- NB: Ikke det samme som årsak
- **Kontekstperspektivet:** Bidrar til å sette **fokus på miljøet rundt**, mindre på egenskaper hos barnet – gjensidig påvirkning– i stedet for årsak – virkning
- **Aktørperspektivet:** Se situasjonen gjennom barnet sine øyner
- **Individperspektivet:** Hjemmeforhold, forutsetninger, vansker/skader

5. Utvikling av strategi og tiltak

- En velger 2-3 opprettholdende faktorer (basert på analysen) og lager tiltak som er mulige å gjennomføre i hverdagen
- Flere tiltak bør settes i gang samtidig

6. Gjennomføring av utvalgte tiltak

- **Å gå fra ord til handling kan være utfordrende!**
  - Lag plan for gjennomføring (hvem, hva, hvor og når)
  - Gjennomfør planen systematisk
  - Dokumenter både gjennomføring og effekt
  - Krever lojal oppfølging av det som er bestemt- alle må dra i samme retning

7. Evaluering

- Lærende organisasjon.
- Evalueringa er til hjelp på veien videre.
- Er målet oppnådd?
- Behov for ny analyse?

Oppgave (IGP)

---

1. Individuelt 5 min:

Velg ut en utfordring (noe som gjentar seg) på din avdeling, gruppe eller klasse.

2. Gruppe 10 min:

Presenter utfordringen i gruppa (runden).

Gruppa velger i felleskap en utfordring som skal brukes i en pedagogisk analyse. (stemme?)

3. Gruppe 45 min:

Fyll ut sammenhengssirkelen og forslag til tiltak basert på bla. de tre områdene.

4. Plenum: (10-20min)

Presenter utfordringen i sammenhengssirkelen med forslag til tiltak.

Thomas Nordahl presenterer hovedprinsippa i modellen:

- <https://www.sevuppt.no/modul2-organisasjonsutvikling-og-endringsarbeid/modul-2-pedagogisk-analyse/>

Læringsmiljøsentret

Nasjonalt senter for læringsmiljø
og atferdsforskning

Universitetet i Stavanger

læringsmiljøsentret.no